

SPIS TREŚCI

REDEMPTOR HOMINIS

I. DZIEDZICTWO

1. U kresu drugiego tysiąclecia	7
2. Pierwsze słowa nowego pontyfikatu	8
3. W zawierzeniu Duchowi Prawdy i Miłości	10
4. W nawiązaniu do pierwszej encykliki Pawła VI	11
5. Kolegialność i apostołstwo	13
6. Droga do zjednoczenia chrześcijan	15

II. Tajemnica Odkupienia

7. W kręgu Tajemnicy Chrystusa	18
8. Odkupienie odnowionym stworzeniem	20
9. Boski wymiar Tajemnicy Odkupienia	22
10. Ludzki wymiar Tajemnicy Odkupienia	24
11. Tajemnica Chrystusa u podstaw misji Kościoła i chrześcijaństwa	26
12. Misja Kościoła a wolność człowieka	29

III. CZŁOWIEK ODKUPIONY I JEGO SYTUACJA W ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

13. Chrystus zjednoczył się z każdym człowiekiem	33
14. Wszystkie drogi Kościoła prowadzą do człowieka	35
15. Czego lęka się współczesny człowiek	37
16. Postęp czy zagrożenie?	41
17. Prawa człowieka: „litera” czy „duch”	47

SPIS TREŚCI

IV. POSŁANNICTWO KOŚCIOŁA I LOS CZŁOWIEKA

18. Kościół przejęty powołaniem człowieka w Chrystusie	53
19. Kościół odpowiedzialny za prawdę	57
20. Eucharystia i Pokuta	62
21. Powołanie chrześcijańskie: służyć i królować	68
22. Matka naszego zawierzenia	72

DIVES IN MISERICORDIA

I. KTO MNIE WIDZI, WIDZI I OJCA

1. Objawienie miłosierdzia	79
2. Wcielenie miłosierdzia	81

II. OREDZIE MESJAŃSKIE

3. Kiedy Chrystus rozpoczął czynić i nauczać	85
--	----

III. STARY TESTAMENT

4.	89
------------	----

IV. PRZYPOWIEŚĆ O SYNU MARNOTRAWNYM

5. Analogia	97
6. Szczególna koncentracja na godności człowieka	100

V. MISTERIUM PASCHALNE

7. Miłosierdzie objawione w krzyżu i zmartwychwstaniu	104
8. Miłość potężniejsza niż śmierć – potężniejsza niż grzech	108
9. Matka miłosierdzia	112

VI. „MIŁOSIERDZIE... Z POKOLENIA NA POKOLENIE”

10. Obraz naszego pokolenia	115
11. Źródła niepokoju	117

SPIS TREŚCI

12. Czy sprawiedliwość wystarcza?	120
---	-----

VII. MIŁOSIERDZIE BOGA W POSLANNICTWIE KOŚCIOŁA

13. Kościół wyznaje miłosierdzie Boga i głosi je	124
14. Kościół stara się czynić miłosierdzie	127

VIII. MODLITWA KOŚCIOŁA NASZYCH CZASÓW

15. Kościół odwołuje się do miłosierdzia Bożego	135
---	-----

LABOREM EXERCENS

I. WPROWADZENIE

1. O pracy ludzkiej w dziewięćdziesiąt lat po encyklice <i>Rerum novarum</i>	144
2. W organicznym rozwoju działania i nauki społecznej Kościoła	146
3. Problem pracy kluczem do kwestii społecznej	148

II. PRACA A CZŁOWIEK

4. W Księdze Rodzaju	150
5. Praca w znaczeniu przedmiotowym. Technika	152
6. Praca w znaczeniu podmiotowym: człowiek-podmiot pracy	155
7. Zagrożenie właściwego porządku wartości	157
8. Solidarność ludzi pracy	160
9. Praca – godność osoby	163
10. Praca a społeczeństwo: rodzina, naród	165

III. KONFLIKT PRACY I KAPITAŁU NA OBECNYM ETAPIE HISTORYCZNYM

11. Wymiary konfliktu	168
12. Pierwszeństwo pracy	171
13. Ekonomizm i materializm	174
14. Praca a własność	177
15. Argument „personalistyczny”	181

SPIS TREŚCI

IV. UPRAWNIENIA LUDZI PRACY

16. W szerokim kontekście praw człowieka	183
17. Pracodawca: „pośredni” a „bezpośredni”	184
18. Problem zatrudnienia	187
19. Płaca i inne świadczenia społeczne	190
20. Znaczenie związków zawodowych	193
21. Godność pracy na roli	197
22. Osoba upośledzona a praca	198
23. Praca a problem emigracji	200

V. ELEMENTY DUCHOWOŚCI PRACY

24. Szczególne zadanie Kościoła	202
25. Praca jako uczestnictwo w dziele Stwórcy	203
26. Chrystus – człowiek pracy	206
27. Praca ludzka w świetle Chrystusowego Krzyża i Zmartwych- wstania	210

SLAVORUM APOSTOLI

I. WPROWADZENIE	217
II. RYS BIOGRAFICZNY	220
III. ZWIASTUNOWIE EWANGELII	225
IV. ZAKŁADALI KOŚCIÓŁ BOŻY	230
V. KATOLICKI ZMYŚŁ KOŚCIOŁA	235
VI. EWANGELIA I KULTURA	241
VII. ROZLEGŁOŚĆ CHRZEŚCIJAŃSKIEGO MILENIUM SŁOWIAŃSZCZYZNY	243
VIII. ZAKOŃCZENIE	248

SPIS TREŚCI

DOMINUM ET VIVIFICANTEM

WSTĘP	255
I. DUCH OJCA I SYNA DANY KOŚCIOŁOWI	
1. Obietnica i objawienie się Jezusa podczas wieczerzy paschalnej ..	259
2. Ojciec, Syn i Duch Święty	263
3. Zbawcze udzielanie się Boga w Duchu Świętym	266
4. Mesjasz, namaszczone Duchem Świętym	268
5. Jezus z Nazaretu, „wyniesiony” w Duchu Świętym	273
6. Chrystus zmartwychwstały mówi: „Weźmijcie Ducha Świętego!” ..	276
7. Duch Święty a czas Kościoła	280
II. DUCH, KTÓRY PRZEKONYWA ŚWIAT O GRZECHU	
1. Grzech, sprawiedliwość i sąd	285
2. Świadek dnia Pięćdziesiątnicy	289
3. Świadek początku: pierwotny wymiar grzechu	293
4. Duch, który przeobraża cierpienie w odkupieńczą miłość	300
5. Krew, która oczyszcza sumienia	305
6. Grzech przeciw Duchowi Świętemu	312
III. DUCH, KTÓRY DAJE ŻYCIE	
1. Motyw Jubileuszu Dwutysiąclecia: Chrystus, „który się począł z Ducha Świętego”	317
2. Motyw Jubileuszu: objawiła się łaska	321
3. Duch Święty w immanentnym konflikcie z człowiekiem: ciało pożąda przeciwko duchowi, a duch przeciw ciału	326
4. Duch Święty umacnia „człowieka wewnętrznego”	332
5. Kościół – sakramentem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem ..	338
6. Duch i Oblubienica mówią: „Przyjdź!”	344
ZAKOŃCZENIE	348

SPIS TREŚCI

REDEMPTORIS MATER

WPROWADZENIE	355
I. MARYJA W TAJEMNICY CHRYSTUSA	
1. Łaski pełna	362
2. „Błogosławiona, która uwierzyła”	368
3. Oto Matka twoja	379
II. BOGARODZICA W POŚRODKU PIELGRZYMUJĄCEGO KOŚCIOŁA	
1. Kościół, Lud Boży – zakorzeniony wśród wszystkich narodów ziemi	389
2. Pielgrzymowanie Kościoła a jedność wszystkich chrześcijan	397
3. „Magnificat” pielgrzymującego Kościoła	402
III. POŚREDNICTWO MACIERZYŃSKIE	
1. Maryja – Służebnica Pańska	407
2. Maryja – w życiu Kościoła i każdego chrześcijanina	415
3. Znaczenie Roku Maryjnego	423
ZAKOŃCZENIE	428

SOLLICITUDO REI SOCIALIS

I. WPROWADZENIE	435
II. NOWOŚĆ ENCYKLIKI <i>POPULORUM PROGRESSIO</i>	439
III. PANORAMA ŚWIATA WSPÓŁCZESNEGO	447
IV. PRAWDZIWY ROZWÓJ LUDZKI	468
V. ODCZYTYWANIE AKTUALNYCH PROBLEMÓW W ŚWIETLE TEOLOGII	482
VI. NIEKTÓRE WSKAZANIA SZCZEGÓŁOWE	492
VII. ZAKOŃCZENIE	501

SPIS TREŚCI

REDEMPTORIS MISSIO

WPROWADZENIE	511
I. JEZUS CHRYSZTUS JEDYNYM ZBAWICIELEM	515
„Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak tylko przeze Mnie”	516
Wiara w Chrystusa jest propozycja skierowaną do wolności człowieka	519
Kościół znakiem i narzędziem zbawienia	521
Zbawienie ofiarowane jest wszystkim ludziom	522
„Nie możemy nie mówić”	522
II. KRÓLESTWO BOŻE	525
Chrystus uobecnia Królestwo	526
Znamiona i wymogi Królestwa	527
Królestwo Boże wypełnia się i zostaje ogłoszone w Zmartwychwstałym Chrystusie	529
Królestwo w odniesieniu do Chrystusa i do Kościoła	529
Kościół w służbie Królestwa	532
III. DUCH ŚWIĘTY GŁÓWNYM SPRAWCA MISJI	535
Rozesłanie „az po krańce ziemi”	536
Duch kieruje misją	538
Duch Święty czyni misyjnym cały Kościół	540
Duch Święty jest obecny i działa w każdym czasie i miejscu	541
Działalność misyjna jest dopiero u początków	544
IV. NIEZMIERZONE HORYZONTY MISJI WŚRÓD NARODÓW	545
Złożona i ulegająca przemianom sytuacja religijna	546
Misje <i>ad gentes</i> zachowują swą wartość	547
Do wszystkich narodów pomimo trudności	549
Kręgi misji <i>ad gentes</i>	551
Wierność Chrystusowi i działanie na rzecz wolności człowieka	556
Zwrócić uwagę chrześcijan na Południe i Wschód	557
V. MISYJNE DROGI	559
Pierwszą formą ewangelizacji jest świadectwo	559

SPIS TREŚCI

Pierwsze przepowiadanie Chrystusa Zbawiciela	561
Nawrócenie i chrzest	563
Formowanie Kościołów lokalnych	566
„Kościelne wspólnoty podstawowe” siła ewangelizacyjna	569
Wcielać Ewangelię w kultury narodów	571
Dialog z braćmi o innych przekonaniach religijnych	574
Popierać rozwój wychowując sumienia	578
Miłość źródłem i sprawdzianem misji	580
VI. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA MISJE I PRACUJĄCE	
W DUSZPASTERSTWIE MISYJNYM	582
Osoby odpowiedzialne w pierwszym rzędzie za działalność misyjną	584
Misjonarze i Instytuty <i>ad gentes</i>	586
Kapłani diecezjalni dla misji powszechnej	588
Misyjna owocność życia konsekrowanego	590
Wszyscy ludzie świeccy są misjonarzami na mocy chrztu świętego	591
Działalność katechistów i różnorodność posług	594
Kongregacja do spraw Ewangelizacji Narodów i inne instytucje zajmujące się działalnością misyjną	595
VII. WSPÓŁPRACA W DZIAŁALNOŚCI MISYJNEJ	598
Modlitwy i ofiary w intencji misjonarzy	599
„Panie, oto ja, jestem gotowy! Poślij mnie!”	599
„Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu”	601
Nowe formy współpracy misyjnej	602
Ożywianie ducha misyjnego w Ludzie Bożym i jego formacja misyjna	603
Główna odpowiedzialność Papieskich Dzieł Misyjnych	604
Umieć nie tylko dawać, ale i przyjmować	606
Bóg przygotowuje nową wiosnę Ewangelii	607
VIII. DUCHOWOŚĆ MISYJNA	609
Pozwolić się prowadzić Duchowi	609
Żyć tajemnicą Chrystusa „posłanego”	610
Miłować Kościół i ludzi, tak jak umiłował ich Jezus	611
Prawdziwy misjonarz to święty	612
ZAKOŃCZENIE	615

SPIS TREŚCI

CENTESIMUS ANNUS

WPROWADZENIE	619
I. ZNAMIENTNE RYSY ENCYKLIKI RERUM NOVARUM	623
II. KU „RZECZOM NOWYM” NASZYCH CZASÓW	636
III. ROK 1989	649
IV. WŁASNOŚĆ PRYWATNA I POWSZECHNE PRZEZNACZENIE DÓBR	660
V. PAŃSTWO I KULTURA	681
VI. CZŁOWIEK JEST DROGĄ KOŚCIOŁA	693

VERITATIS SPLENDOR

WPROWADZENIE

<i>Jezus Chrystus, prawdziwe światło, które oświeca każdego człowieka</i>	705
<i>Przedmiot niniejszej encykliki</i>	708

I. „NAUCZYCIELU, CO DOBREGO MAM CZYNIĆ?”

Chrystus i odpowiedź na pytanie moralne	712
„A oto podszedł do Niego pewien człowiek”	712
„Nauczycielu, co dobrego mam czynić, aby otrzymać życie wieczne?”	713
„Jeden tylko jest Dobry”	714
„Jeśli chcesz osiągnąć życie, zachowaj przykazania”	717
„Jeśli chcesz być doskonały”	723
„Przyjdź i chodź za Mną!”	726
„U Boga wszystko jest możliwe”	729
„A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata”	733

II. „NIE BIERZCIE WIĘC WZORU Z TEGO ŚWIATA”

Kościół wobec niektórych tendencji współczesnej teologii moralnej	737
Nauczać tego, co jest zgodne ze zdrową doktryną	737
„Poznać prawdę, a prawda was wyzwoli”	741

SPIS TREŚCI

I. Wolność a prawo	745
„Z drzewa poznania dobra i zła nie wolno ci jeść”	745
Bóg zechciał pozostawić człowieka „w ręku rady jego”	748
Szczęśliwy mąż, który ma upodobanie w Prawie Pana	752
„Treść prawa wypisana jest w ich sercach”	756
„Lecz od początku tak nie było”	762
II. Sumienie a prawda	767
Sanktuarium człowieka	767
Osąd sumienia	769
Poszukiwanie prawdy i dobra	773
III. Wybór podstawowy i konkretne postępowanie	776
„Tylko nie bierzcie tej wolności jako zachęty do hołdowania ciału”	776
Grzech śmiertelny i powszedni	782
IV. Akt moralny	784
Teleologia i teleologizm	784
Przedmiot świadomego aktu	791
„Zło wewnętrzne”: nie wolno czynić zła, aby uzyskać dobro	794

III. „BY NIE ZNIWECZYĆ CHRYSZTUSOWEGO KRZYŻA”

Dobro moralne w życiu Kościoła i świata	799
„Ku wolności wyswobodził nas Chrystus”	799
Chodzić w światłości	803
Męczeństwo – najwyższe potwierdzenie nienaruszalnej świętości prawa Bożego	806
Powszechne i niezmiennie normy moralne w służbie osoby i społeczeństwa	810
Moralność a odnowa życia społecznego i politycznego	813
Laska i posłuszeństwo prawu Bożemu	817
Moralność a nowa ewangelizacja	821
Posługa teologów moralistów	824
Nasza odpowiedzialność jako Pasterzy	830

ZAKOŃCZENIE

Maryja – Matka Miłosierdzia	835
---------------------------------------	-----

SPIS TREŚCI

EVANGELIUM VITAE

WPROWADZENIE	841
Nieporównywalna wartość ludzkiej osoby	842
Nowe zagrożenia życia ludzkiego	843
W jedności z wszystkimi biskupami świata	846

I. KREW BRATA TWEGO GŁOŚNO WOŁA KU MNIE Z ZIEMI

Aktualne zagrożenia życia ludzkiego	849
„Kain rzucił się na swego brata Abła i zabił go”: u korzeni przemocy skierowanej przeciw życiu	849
„Cóżś uczynił?”: osłabienie wartości życia	853
„Czyż jestem stróżem brata mego?”: wynaturzone pojęcie wolności	862
„Mam się ukrywać przed tobą”: osłabienie wrażliwości na Boga i człowieka	868
„Przystąpiliście do pokropienia krwi”: znaki nadziei i zachęta do działania	873

II. PRZYSZEDŁEM, ABY MIELI ŻYCIE

Chrześcijańskie orędzie o życiu	880
„Życie objawiło się. Myśmy je widzieli”: wpatrzeni w Chrystusa, „Słowo życia”	880
„Pan jest moją mocą i źródłem męstwa! Jemu zawdzięczam moje ocalenie”: życie jest zawsze dobrem	882
„Przez wiarę w imię Jezusa temu człowiekowi ... imię to przywróciło siły”: doświadczając ułomności ludzkiej egzystencji, Jezus urzeczywistnia pełny sens życia	883
„Powołani ..., by się stali na wzór obrazu Jego Syna”: chwala Boża jaśnieje na obliczu człowieka	886
„Każdy, kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki”: dar życia wiecznego	890
„Upomnę się ... u każdego o życie brata”: cześć i miłość wobec każdego ludzkiego życia	892
„Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię i uczynili ją sobie poddaną”: odpowiedzialność człowieka za życie	896
„Ty bowiem utworzyłeś moje nerki”: godność dziecka jeszcze nie narodzonego	899
„Ufałem, nawet gdy mówiłem: »Jestem w wielkim ucisku«: życie w starości i cierpieniu	901

SPIS TREŚCI

„Wszyscy, którzy się go trzymają, żyć będą”: od Prawa nadanego na Synaju po dar Ducha Świętego	904
„Będą patrzeć na Tego, którego przebili”: na drzewie Krzyża wypełnia się Ewangelia życia	907

III. NIE ZABIJAJ

Święte prawo Boże	910
„Jeśli chcesz osiągnąć życie, zachowaj przykazania”: Ewangelia i przykazanie	910
„Upomnę się ... u człowieka o życie człowieka”: życie ludzkie jest święte i nienaruszalne	912
„Kiedy w ukryciu powstawałem, oczy Twoje już wtedy mnie widziały”: odrażająca zbrodnia przerywania ciąży	918
„Ja zabijam i ja sam ożywiam”: dramat eutanazji	928
„Trzeba bardziej słuchać Boga niż ludzi”: prawo cywilne a prawo moralne .	935
„Będziesz miłował ... swego bliźniego jak siebie samego”: „umacniaj” życie .	946

IV. MNIEŚCIE TO UCZYNILI

O nową kulturę życia ludzkiego	949
„Wy zaś jesteście ... ludem [Bogu] na własność przeznaczonym, abyście ogła- szali dzieła Jego potęgi”: lud życia i dla życia	949
„Oznajmiamy wam, cośmy ujrzeni i usłyszeli”: głosić Ewangelię życia . . .	951
„Dziękuję Ci, że mnie stworzyłeś tak cudownie”: wystawiać Ewangelię życia	954
„Jaki z tego pożytek, bracia moi, skoro ktoś będzie utrzymywał, że wierzy, a nie będzie spełniał uczynków?”: służyć Ewangelii życia	959
„Oto synowie są darem Pana, a owoc łona nagrodą”: rodzina jako „sanktua- rium życia”	966
„Postępujcie jak dzieci światłości”: potrzeba głębokiej odnowy kultury	970
„Piszemy to w tym celu, aby nasza radość była pełna”: Ewangelia życia jest przeznaczona dla całej ludzkiej społeczności	979

ZAKOŃCZENIE	982
-----------------------	-----

„Wielki znak się ukazał na niebie: Niewiasta obleczona w słońce”: macierzyń- stwo Maryi i Kościoła	983
„I stanął Smok przed mającą rodzić Niewiastą, ażeby skoro porodzi, pożreć jej dzieci”: życie zagrożone przez moce zła	984
„A śmierci już odtąd nie będzie”: blask zmartwychwstania	985

SPIS TREŚCI

UT UNUM SINT

WPROWADZENIE	991
------------------------	-----

I. ZAANGAŻOWANIE EKUMENICZNE KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Zamysł Boży a komunია	996
Droga ekumenizmu droga Kościoła	997
Odnowa i nawrócenie	1003
Zasadnicze znaczenie doktryny	1007
Prymat modlitwy	1009
Dialog ekumeniczny	1016
Lokalne struktury dialogu	1017
Dialog jako rachunek sumienia	1019
Dialog zmierzający do usunięcia rozbieżności	1021
Współpraca praktyczna	1024

II. OWOCE DIALOGU

Odzyskane braterstwo	1025
Solidarność w służbie ludzkości	1027
Zbieżności w dziedzinie Słowa Bożego i liturgicznego kultu	1028
Uznanie dla dóbr istniejących u innych chrześcijan	1030
Wzrost komunii	1032
Dialog z Kościołami Wschodu	1032
Ponowne nawiązanie kontaktów	1034
Kościół siostrzane	1037
Postępy dialogu	1041
Relacje ze starożytnymi Kościołami Wschodu	1044
Dialog z innymi Kościołami i Wspólnotami kościelnymi na Zachodzie	1046
Relacje eklesjalne	1051
Praktyczne formy współpracy	1054

III. QUANTA EST NOBIS VIA?

Kontynuowanie i pogłębianie dialogu	1057
Przyswojenie dotychczasowych osiągnięć	1059

SPIS TREŚCI

Kontynuacja ekumenizmu duchowego i dawanie świadectwa świętości	1060
Wkład Kościoła katolickiego w dążenie do jedności chrześcijan . . .	1064
Posługa jedności Biskupa Rzymu	1065
Komunia wszystkich Kościołów partykularnych z Kościołem Rzymu:	
nieodzowny warunek jedności	1072
Pełna jedność a ewangelizacja	1073
ADHORTACJA	1075

FIDES ET RATIO

WPROWADZENIE	
„POZNAJ SAMEGO SIEBIE”	1081

I. OBJAWIENIE MĄDROŚCI BOŻEJ

Jezus objawia Ojca	1090
Rozum w obliczu tajemnicy	1094

II. CREDO UT INTELLEGAM

„Mądrość wie i rozumie wszystko” (<i>Mdr</i> 9, 11)	1100
„Nabywaj mądrości, nabywaj rozważy” (<i>Prz</i> 4, 5)	1104

III. INTELLEGO UT CREDAM

Na drodze poszukiwania prawdy	1109
Różne oblicza ludzkiej prawdy	1113

IV. RELACJA MIĘDZY WIARĄ A ROZUMEM

Najważniejsze etapy spotkania między wiarą a rozumem	1121
Nieprzemijająca nowość myśli św. Tomasza z Akwinu	1129
Dramat rozdziału między wiarą a rozumem	1132

SPIS TREŚCI

V. WYPOWIEDZI MAGISTERIUM KOŚCIOŁA W DZIEDZINIE FILOZOFII

Rozeznanie Magisterium jako diakonia prawdy	1137
Zainteresowanie Kościoła filozofią	1146

VI. WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE TEOLOGII I FILOZOFII

Nauka wiary a wymogi rozumu filozoficznego	1152
Różne typy refleksji filozoficznej	1163

VII. POTRZEBY I ZADANIA CHWILI OBECNEJ

Niezbywalne wymogi Słowa Bożego	1169
Aktualne zadania teologii	1182

ZAKOŃCZENIE	1191
-----------------------	------

ECCLESIA DE EUCHARISTIA

WPROWADZENIE	1201
I. TAJEMNICA WIARY	1209
II. EUCHARYSTIA BUDUJE KOŚCIÓŁ	1219
III. APOSTOLSKI CHARAKTER EUCHARYSTII I KOŚCIOŁA	1224
IV. EUCHARYSTIA A KOMUNIA KOŚCIELNA	1231
V. PIĘKNO CELEBRACJI EUCHARYSTYCZNEJ	1242
VI. W SZKOLE MARYI, „NIEWIASTY EUCHARYSTII”	1249
ZAKOŃCZENIE	1254

SKRÓTY BIBLIOGRAFICZNE	1259
INDEKS	1260

